

Decemberi rendezvénysorozat

Szuvák Gabriella

Kontyfa Középiskola, Általános Iskola, Óvoda és Kerületi Nevelési Tanácsadó, Budapest

Imreh Zsuzsanna

Zabhegyező – Gyerekanimátorok Egyesülete, Budapest

A karácsonyt bátran nevezhetjük a legnagyobb és gyermekeink által legjobban várt eseménynek az ünnepeink körében. Ahhoz, hogy az a bizonyos szenteste igazán meghitt és bensőséges legyen, elő kell készülnünk, rá kell hangolnunk gyermekeinket is az ünnepre. Az iskolának, művelődési háznak ebben is nagy szerepe lehet. Az advent időszakában különböző játékos programokkal, népi hagyományok felelevenítésével, ajándékkészítéssel hozhatjuk testközelbe a karácsony szellemiségét.

Tartalom	Oldal
1. A decemberi rendezvénysorozat szervezési feladatai	2
2. Ötletek a rendezvénysorozat lehetséges elemeire	4
3. Mikulás-vetélkedő	6
4. Luca-napi vásár	9
5. Karácsonyi Kavalkád	12
6. Csoportos vetélkedők	18
7. Mellékletek	22

1. A decemberi rendezvénysorozat szervezési feladatai

<i>Helyszín</i>	az iskola aulája, tornaterme, termei, tanári szobája, tágabb környezete
<i>Időtartam</i>	1–4 hét
<i>Részt vevő gyerekek száma, életkora</i>	az iskola összes tanulója, pedagógusok, szülők, pedagógusgyerekek
<i>Eszközszükséglet</i>	az egyes programokhoz szükséges eszközök
<i>Előkészületek időtartama</i>	1 hónap
<i>Üzenet</i>	A kínált programelemek segítségével mindenki számára megteremthetjük az ünnepre való felkészülés lehetőségét.

A rendezvénysorozat szerepe, pedagógiai céljai

A karácsonyi készülődés minden iskolában valószínűleg másként, más formában zajlik. A cél azonban mindenütt ugyanaz: **felkészíteni a tanulókat és szüleiket az ünnepre**, megismertetni őket az ünnepkörhöz kötődő szokásokkal, az együttes élményt nyújtó programok segítségével megteremteni a baráti, meghitt, oldott hangulatot, bevezetni őket az ajándékkészítés, csomagolás fortélyaiba.

A karácsony üzenete a közösséghez tartozás érzése, a család összetartása, egymás szeretete. Fokozottan figyeljünk oda, hogy az ünnepi előkészületekből mindenki vegye ki a részét. Ez ne csak a pedagógusok rendezvénye legyen, hanem a gyerekéké is! **Teremtsük meg az aktív, cselekvő bekapcsolódás lehetőségét, hogy a gyerekek is átérezzék saját szerepük jelentőségét.** Mindenki számára nyújtsunk elfoglaltságot, találja meg mindenki az érdeklődésének megfelelő programelemet.

A kézműves-foglalkozásokon fejleszthető a gyerekek kézügyessége, készségeik, növelhető bennük a szépérzék, a kreativitás. Ügyelni kell arra is, hogy az elkészítendő munkák színvonalasak, minőségileg kifogástalanok legyenek.

A már jól ismert karácsonyi szokások és az új ötletek együttesen teremtik meg a rendezvények közösségi hangulatát. Ezért is fontos, hogy amennyire csak megoldható, a lebonyolítást külső résztvevők, ismeretlen arcok nélkül, pedagógusok és házon belüli technikai dolgozók bevonásával oldjuk meg. A gyerekek szívesen választják a már ismert tanítóknál választható foglalkozásokat, könnyen ismerkednek, barátkoznak össze más, őket nem tanító felnőttekkel, illetve más osztályból való társaikkal. Egy-egy ilyen alkalom igen jó közösségi életre ad lehetőséget.

A karácsonyi készülődés mindig hosszabb időt vesz igénybe egy napnál, felőlelhet akár egy egész hetet, sőt hónapot is, fontos szerepe van a napközis tanulók szabadidős tevékenységeiben. Minél több programot tervezünk, az annál több erőfeszítést és munkát igényel a pedagógusok részéről, viszont annál valószínűbb, hogy elérjük a kitűzött célunkat.

Előkészületek

Egy rendezvénysorozat komoly előkészületeket igényel. Előzetesen mérjük fel, hogy mire van iskolánknak kapacitása úgy az anyagiak, mint a szervezésbe bevonható pedagógusok, segítők terén. Szervezéssel és hasznos ötletekkel kis pénzből is lehet hangulatos és célját teljes mértékben elérő rendezvényeket szervezni.

Ki kell találni a megvalósítandó programelemeket, meg kell tervezni azok előkészületi munkálatait, felelősöket és társakat kell találni az egyes programelemek lebonyolításának koordinálásához. A főszervező feladata lehetőleg csupán az egész rendezvénysorozat összefogása, koordinálása legyen, az egyes részfeladatok szervezésére és lebonyolítására kérjük fel a tanárokat, tanítókat, szülőket.

Integrációs lehetőségek

A programelemeket úgy állítsuk össze, hogy bárki találjon saját képességeinek megfelelő elfoglaltságot. Ha sajátos nevelési igényű gyerekek is részt vesznek rendezvényeinken, kérjük a velük foglalkozó pedagógusok, nevelők segítségét az előzetes programelemek összeállításánál. Ügyeljünk rá, hogy ezek a gyerekek ne szigetelődjenek el a csoporton belül, figyeljünk a csoport befogadó és elfogadó megközelítésére!

Utómunkálatok

A rendezvénysorozat végén kerüljön sor a záró értékelésre, ahol megbeszélhetjük, hogy sikerült-e, és milyen mértékben megvalósítani előzetes céljainkat, vonjuk le következtetéseinket a jövőre vonatkozóan. Mindezt dokumentáljuk is!

2. Ötletek a rendezvénysorozat lehetséges elemeire

Az alábbiakban néhány megvalósítható ötletet kínálunk a karácsonyi rendezvénysorozathoz.

Mikulás-vetélkedő: Tréfás vetélkedőt szervezhetünk alsósoknak, felsősöknek. Cikkünk 3. fejezetében erről bővebben is írunk.

Sportol a Mikulás: A testnevelés tanárok vezetésével a diákokat megmozgató sportvetélkedőt szervezhetünk, természetesen mikulásos keretmesével.

Mikulásposta: Természetesen az osztálytársak nem csak egymást ajándékozhatják meg. Másnak is küldhetnek, akár névtelesen ajándékot a Mikuláspostán keresztül. Nagyobb diákok bevonásával december 6-án Mikulások járhatják körbe az osztályokat, és oszthatják ki az előzetesen egy központi helyen, „postán” a címzett megjelölésével leadott ajándékokat.

Pedagógusgyerekek Mikulása: Ez esetben pedagógusaink gyermekeit látjuk vendégül. Létszámtól függően kézműves-foglalkozást, esetleg vetélkedőt is szervezhetünk nekik.

Egy- vagy többnapos karácsonyi vásár, bolhapiac: Itt a gyerekek otthonról hozott játékaikat, megunt kabaláikat, gyűjteményeik felesleges darabjait, vagy a kézműves-foglalkozások során készített tárgyaikat kínálhatják egymásnak megvásárlásra, saját maguknak gyűjtve egy kis zsebpénzt, vagy az ajándékvásárláson spórolva néhány forintot.

Luca-nap: A decemberi ünnepkörbe szorosan beletartoznak a Luca-nap körüli népszokások. Ezek felelevenítésére is sor kerülhet egy rendezvény keretein belül. Írásunk 4. fejezetében ehhez is segítséget nyújtunk, egy már megvalósított Luca-napi forgatókönyv bemutatásával.

Kézműves-foglalkozások: Akár több délután is szervezhetünk ajándékkészítő kézműves-foglalkozásokat, megismertetve ezáltal a diákokat az alapvető kézművestechnikákkal is. Karácsonyi Kavalkád címmel a 5. fejezetben mutatunk be részletesen egy ilyen jellegű programot.

Karácsonyi dekorálás: A központi helyszínt, ahol a karácsonyfa és a betlehem kerül felállításra, illik az ünnepnek megfelelően kidíszíteni, természetesen a diákok, szülők segítségével (festhetünk ablakot, felaggathatunk díszeket). Egy-egy nagyobb feladatot osztályközösségek vállaljanak el és hajtsanak végre.

Betlehemállítás: Az iskola központi helyszínén a gyerekek és szülők közreműködésével állítsuk fel a betlehemet. Ennek közelében helyezzük el az adventi koszorút, melyen minden pénteken, egy adott, előzetesen meghirdetett időpontban, a diákok és pedagógusok részvételével gyűjtsuk meg a soron következő gyertyát.

Osztálykarácsonyok: Minden iskolában elsősorban az osztályok jelentik azt a mikroközösséget, ahol a karácsonyi meghitt hangulat igazán megteremthető. Az ünnepre való készülődés keretében az osztályfőnökök irányításával díszítsék ki a gyerekek az osztálytermeiket, beszélgessenek a karácsonyi szokások kialakulásáról. Nem maradhat el egymás megajándékozása sem. Hagyományosan sorshúzással dől el, hogy ki kit fog megajándékozni az osztálykarácsony délutánján. Ennek rendhagyó formája az a titkos ajándékozó játék, amelyben nem csupán egyetlen ajándékot adnak és kapnak a gyerekek, hanem 5-7 nap alatt folyamatosan többet is. Ebben is mindenki egy párt sorsol magának, majd az osztályban egy kijelölt helyen mindenki elhelyez egy nagyobb méretű üres borítékot a maga nevével. Ebbe kapja a hét folyamán az ajándékokat, a párja nevével jelzett borítékba pedig belecsempészi apró meglepetéseit, kedvességeit, üzeneteit. A titkos párok leleplezése utolsó nap, az ajándékok bemutatásával történik. Elsősorban nagyobbaknak, 12-13 éves kortól ajánljuk.

Nyugdíjaskarácsony: Nagyon szép gesztus karácsony alkalmával az iskola volt pedagógusainak meghívása a karácsonyi műsorra. Nemrég még ők is az iskola életének szerves részét képezték, ilyenkor is itt a helyük. A műsor után a tanári szobában sütemény és tea mellett kötetlen beszélgetésre kerülhet sor velük. Biztosan sokat tudunk mesélni nekik, és ők is szívesen szolgálnak tanácsokkal volt kollégáinknak.

Pedagóguskarácsony: A tantestület saját magának szervezett karácsonyi ünnepsége. A pedagógusok is játszhatják egymás között a titkos ajándékozó játékot, a párok leleplezésére az utolsó estén kerülhet sor, hangulatos zene és – a lehetőségektől függően – egy finom disznótoros vacsora mellett.

Koncert és betlehemes játékok az iskolában vagy külső helyszínen: Ez a már hagyományosnak mondható, nagyszabású karácsonyi műsor sok munkát igényel a pedagógusok részéről, viszont felejtethetetlen élményeket nyújt.

Csoportos vetélkedők: Ezek kiválóan alkalmasak osztályközösségek összekovácsolására, hiszen a közös teljesítmény és a közös siker fejlesztő hatása rendkívül erős! A vetélkedő feladatait egységes keretbe foglalhatjuk – legyen ez aktuális és motiváló: ebben az időszakban kézenfekvően kínálja magát a Mikulás–karácsonyi gondolatkör. A játékvezető és a közreműködő segítők felelőssége,

hogy a játék ne forduljon át túlfűtött rivalizálásba. Különösen ebben az időszakban ügyeljünk rá, hogy a játszótársak ne ellenfelet lássanak egymásban. A vetélkedőnek nem csak győztese és vesztese lehetnek. Ügyes játékbevezetéssel, az eredményhirdetés végiggondoltságával, a jutalmak körültekintő megválasztásával elérhetjük, hogy a kevésbé ügyesek se érezzék vesztesnek magukat!

3. Mikulás-vetélkedő

A karácsonyi rendezvény egyik nagyszabású programja lehet alsós és felsős osztályoknak egyaránt a Mikulás-vetélkedő. Ennek megszervezésében nyújt segítséget az alábbi keretjavaslat, illetve az itt felsorolt tréfás feladatok. Természetesen ezek csupán ötletek, szabadon továbbfejleszthetők, bővíthetők. Példánk egy egyéni játékot mutat be, de némi kreativitással és az ötletek szabad felhasználásával csoportos játékot is alakíthatunk belőle...

Kerettörténet

A vetélkedő nyitásként egy jelenet szolgálhat:

A Mikulás sok-sok ajándékkal körbevéve tanakodik, idegesen jár-kál, kétségbeesetten morgolódik, hogy nem fog tudni ennyi ajándékot elrendezni, ennyi helyre szétosztani.

A krampuszok megérkeznek nagy zenebonával, félve megkérdezik, hogy mi a baj. A Mikulás elmeséli gondjait, és együtt arra jutnak, hogy a krampuszokra – éppen krampusz-lényük, rosszasa-guk miatt – nem lehet számítani, és sajnos a gyerekek sem segíthetnek, hiszen nem képezték ki őket. És ha megszereznék a Mikulás-bojtár tisztséget? Erre lesz lehetőségük a játék során!

A gyerekeknek minimum hét vizsgát kell teljesíteni ahhoz, hogy megkapják tanúsítványukat. Ha ez sikerül, a Mikulás Miku-lás-bojtárrá avatja és megjutalmazza őket.

A vizsgákat elszórva, de áttekinthetően elhelyezkedő helyszíneken, állomásokon teljesíthetik a gyerekek, és a teljesítést egy menetle-vélfélén igazolják számukra az állomások vezetői (pedagógusok, szülők, vagy idősebb, előzetesen felkészített gyerekek). A feladatok nagyon egyszerűek – sok múlik az állomásvezetők játékos kedvén, színészi produkcióján!

Tréfás feladatok

- *Puttonytöltőgető*
Négy kisméretű, becsomagolt ajándékdobozzal 1 nagy piros kosárba kell beletalálni.
- *Krampusz Kugli*
Vízzel töltött műanyag flakonok a kuglik, melyeket labdával kell eltalálni.
- *Hólapátolás*
„Lisztvágásban” kell bizonyítaniuk a gyerekeknek: 2 játékosnak lisztakupacból kell levágnia részeket, melynek közepén egy fém-pénn van. Az veszít, akinél a fém-pénn megmozdul, leesik.
- *Didergő Mikulás*
2 kabát, 2 pulóver és 2 sál szükséges. Adott jelre fel kell venni ezeket a ruhadarabokat. Az a fél győz, aki rövidebb idő alatt veszi fel. (További ruhadarabok is bevonhatók.)
- *Rénszarvas*
Egy nagyméretű csomagolópapírra rénszarvasfigurát rajzolunk, a rajzot rögzítjük a táblán vagy puha falapon. Elkészítünk egy barna fonalköteget, ami egy rajzszőgben vagy színes feltűzőtűben végződik. Miután bekötjük a szemét, a gyerekek emlékezetből kell eltalálnia a rénszarvas fenekét a tűvel, és a megfelelő helyre feltűzni a rénszarvas farkát.
- *Rénszarvas-simogatás*
Egy dobozon van két lyuk, benne sok szőrös plüssállat, ki kell választani a rénszarvast és megsimogatni.
- *Lopakodás*
A szertárba be kell vinni egy ajándékot a sötétben úgy, hogy a földön játékok, papucs és egyéb zavaró tárgyak hevernek. Egy ember bent alszik, nem szabad zajt csapni, nehogy felébredjen.
- *Kéménymászás*
Bordásfal mögül ki kell hozni egy labdát.
- *Emlékezetvizsga*
„Ajándéktárgyak” vannak elhelyezve a földön, amiket 10 másodpercig nézhetnek a gyerekek, aztán mindet bedobáljuk egy puttonyba. A játékosnak fel kell sorolni, mit látott.
- *Önarckép-építés*
Papírdobozokra Mikulás-fej van festve. A dobozok egymásra helyezésével azt kell kirakni. Ez amolyan nagy, térbeli puzzle.
- *Virgácskészítés*
Virgácsot kell készíteni.
- *Zsákcipelés*
Krumpliszákot akadálypályán kell végigcipelni.

- *Dicséretvizsga:*
A játékosnak egy percen keresztül kell saját szavaival dicsérni egy kisgyereket – akit pont úgy hívnak, mint őt magát –, hogy milyen jó volt, mennyire megérdemli az ajándékot.
- *Mogyorótörés-vizsga*
Minél több mogyorót kell feltörni 1 perc alatt.
- *Almafényesítés*
Ki kell fényesíteni egy almát.
- *Énekvizsga*
Mikulás-dal eléneklése.
- *Öltözködésvizsga*
Minél rövidebb idő alatt be kell öltözni Mikulásnak.
- *Cipőpucolás-vizsga*
A játékosnak ki kell tisztítania a saját cipőjét.

4. Luca-napi vásár¹

<i>Helyszín</i>	Az iskola aulája, vagy olyan nagyobb helyiség, ahol párhuzamosan több program is futhat és a rendezvény központját képezheti; tantermek; tornaterem; öltözők. A közös helyiséget előzetesen hangulatosan feldíszítjük.
<i>Időtartam</i>	A rendezvény egész napos. Már a tanítási idő alatt, délelőtt elkezdődik, de 13 órától 17 óráig zajlanak az „igazi” programok.
<i>Résztevők száma, életkora</i>	Az iskola 1–12. évfolyamának tanulói, szülei, nagyszülei, testvéreik, barátai. A maximális létszám a rendezvény helyszínétől szolgáló terek befogadóképességétől függ.
<i>Szervezők száma</i>	30-40 fő
<i>Eszközsükséglet</i>	Ruhatárhoz: gombostűk, ruhatárjegyek. Kézműves-foglalkozások kellékei. Teaházhoz: pohár, kistányér, szalvéta, teáskanál, cukor, citromlé, teák, sütemények. Tombolahúzáshoz: üveggömb vagy doboz, tombolaszámok, nyeremények. Legényvásárhoz: fakalapács, pénzgyűjtő edény. Technikai igény: iskolapadok, székek, papírok, íróeszközök, egy színpad a központi részen 1-2 mikrofonnal, állvánnyal, 1-2 iskolapaddal. Hangosítás, CD-lejátszó, magnó (például az iskolarádió rendszere, amely így az egész iskolában hallhatóvá teszi az információkat vagy a zenét). Külön hangosítás a táncházhoz. Tűzhely (vagy vízforralók) a mézessütemény-sütéshez és a teaházhoz.
<i>Felmerülő összköltség</i>	10-15 ezer forint
<i>Előkészületek időtartama</i>	2 hét

A rendezvény szerepe, pedagógiai céljai

A részt vevő gyerekek tudjanak meg minél többet a Luca-naphoz kötődő népszokásokról, babonákról. Vegyenek részt tevékenyen a program létrehozásában, kézműveskedjenek, érezzék jól magukat barátaik, családtagjaik körében, ezáltal is ráhangolódva a közelgő karácsonyi ünnepre.

1 Az Álmos Vezér Gimnázium és Általános iskola (Budapest XIV. kerület) rendezvénye alapján, Papp Márta szabadidő-szervező közreműködésének köszönhetően.

Előkészítés

Fel kell kutatni a Luca-naphoz fűződő szokásokat, és adaptálni kell ezeket az iskolai keretekhez¹. A kézművességhez mintadarbokat kell előre elkészíteni. Rögzítsük írásban a rendezvény forgatókönyvét, és az egyes feladatokhoz találjunk felelősöket!

A gyerekekkel osztályfőnöki órán beszélgetünk a közelgő rendezvényről, itt kérhetjük segítségüket az egyes részfeladatokhoz.

A legfontosabb feladat a szülők megnyerése támogatóknak. A Luca-napi vásár portékái és a tombolanyeremények a szülők felajánlásaiból állnak. A pólóktól kezdve a CD-lemezeken keresztül, éttermi vacsorameghívóig sok mindent tudnak rendelkezésünkre bocsátani. Őket ne csupán levélben, hanem személyesen vagy a szülői értekezletek keretein belül keressük meg. A szülői munkaközösség vezetőit bevonhatjuk a szervezésbe.

A rendezvény megnyitása

A Luca-nap stílszerű nyitása lehet, hogy már délelőtt, a tanítási idő alatt, a felsős diákokból verbuválódott csapat bejárja az osztályokat, és a régi szokásoknak megfelelően „lucáznak”.

Programelemek

- Vásár
- Teaház
- Színpadi műsor
- Tombola
- Leány- és legényárverés
- Alkotóműhelyek
 - Mézeskalácssütés
 - Lucaszéke-készítés
 - Búzacsíráztatás
 - Méceskészítés
 - Ajtódíszkészítés
 - Boszorkányrajzolás
- Rigmusfaragás
- Luca-napi totó

1 Luca-napi boszorkányságok témában a *Jeles napok télen* című írásunkban (A 3.3) egy hasonló jellegű rendezvényt is bemutatunk, ahol részletesen kitérünk a Luca napjához kötődő népszokásokra is.

Részletesebben:

A központi tér egyik részén kialakított vásártéren a rendezvény egész ideje alatt **kínáljuk a szülők által felajánlott portékákat**, míg a másik részén a **teaház** működjön süteményekkel, üdítőkkel és teával. Ezen a központi részen áll a színpad is, itt történik a nyitás és zárás, a tombolasorsolás külön gyerekeknek és felnőtteknek, valamint a **leány- és legényárverés**.

A tantermek alkotóműhelyekké alakulnak át. Az egyikben (ez esetleg háztartástechnika-terem lehet) **mézeskalácsot süthetnek** a gyerekek, a másikban **lucaszékek készülnek** (a hagyományosnál jóval gyorsabban és kisebb méretben), a harmadikban **Luca-napi búzacsíráztatás** folyik (ebből a hagyomány szerint a jövő évi termésre lehet következtetni), a negyedikben **gyönggyel díszített mécseseket, illetve adventi ajtódíszeket készítenek** a gyerekek háztartási kekszéből fahéj- és szalagdíszítéssel, az ötödikben **boszi-rajzverseny** folyik, a hatodikban **Luca-napi rigmusokat faragnak**, és a hagyományokkal kapcsolatos **totót tölthetnek ki** a résztvevők. Egy Luca-napi totót az **M3** jelzésű mellékletünkben közlünk.

Az iskola tornatermében **táncházra** is van lehetőség, ahol tánctanítás mellett feleleveníthetjük a régi, erre a napra vonatkozó hagyományokat, a rendelkezésre álló pénzügyi keret függvényében akár magyar népzenei kísérettel.

A rendezvény zárása

A programok lefutása után a színpadon kerül sor a különböző versenyek (rajz- és rigmusfaragó-verseny) legjobbjainak kihirdetésére és megjutalmazására. Köszönetet mondunk a részvételért, majd a nap folyamán elkészült mézessüteményekkel kínáljuk a távozó résztvevőket.

5. Karácsonyi Kavalkád

<i>Helyszín</i>	az iskola aulája vagy más nagyméretű helyiség
<i>Időtartam</i>	75-80 perc
<i>Részt vevő gyerekek száma, életkora</i>	max. 100–150 fő (a kézműves-foglalkozások számától függően), 7–12 éves korosztály
<i>Szervezők száma</i>	1 főszervező és 5-7 fő segítő
<i>Eszközsükséglet</i>	a foglalkozások kellékgigényén kívül: hangosítás, zenei (karácsonyi) CD, mikrofon, a foglalkozások helyszíneként szolgáló padok, asztalok, egy fenyőfa, tartalék karácsonyfadíszek, gyertyák, csillagszórók
<i>Felmerülő összköltség</i>	6000–8000 Ft
<i>Előkészületek időtartama</i>	2 hét
<i>Üzenet</i>	A karácsony meghitt hangulatának megteremtésével, az alkotó, baráti együttlét, az ajándékkészítés és az ajándékozás örömeinek bemutatásával felkészíthetjük az ünnepre a gyerekeket és a szülőket egyaránt.

A rendezvény szerepe, pedagógiai céljai

A rendezvény lebonyolítása során törekedjünk arra, hogy valódi, ünnepélyes hangulatot teremtsünk a gyerekek számára! Ez főleg azon gyermekek életében fontos, akik szociálisan hátrányos helyzetűek, otthonról mindezt nem kapják meg.

A rendezvény megnyitása után a gyermekek többféle foglalkozás közül választhatnak. Célunk, hogy lehetőség szerint mindent kipróbálhassanak, mindvégig jól érezzék magukat, az elkészített munkáikat hazavihessék, vagy – a program zárásaként – az iskolai fenyőfát díszíthessék azokkal. Bármelyik foglalkozást választhatják, a program 65-70 perce alatt „cikázhatnak” a helyszínek között. Figyelni kell arra, hogy ne egy asztalnál tolongjanak. Ha esetleg valamelyik foglalkozásnál sok gyerek gyűlik össze, akkor az egyenletesebb eloszlás érdekében kicsit irányítani kell őket.

A rendezvényt bármely iskola lebonyolíthatja, hiszen a tornaterem vagy egy kisméretű aula is megfelelhet a célra, de ha technikai okok miatt ez nem jelent megoldást, akkor a foglalkozások helyszíneként egy-egy osztályterem biztosíthatja a helyet.

A rendezvény ideje alatt jó, ha halk háttérzene szól, ezzel is megteremtve a karácsonyi hangulatot. A kézműves-foglalkozások lezárásaként közösen díszítjük fel a fenyőfát, és bevonjuk a gyerekeket egy karácsonyi éneklésbe, körjátékba, aminek hangulatát emelhetjük csillagszórókkal, gyertyákkal.

A foglalkozásokon a nagyobb gyerekek komolyabb tárgyakat is készíthetnek, a kézműves-tevékenység közben beszélgethetünk velük a karácsonyi ünnepkör hagyományairól, vallási vonatkozásairól.

Programelemek

A Kavalkád megnyitása

A rendezvény kezdete előtti percekben együtt érkeznek meg a gyerekek a napközis tanító vezetésével. A kézműves- és egyéb foglalkozások előtt a Kavalkádot lebonyolító tanító néhány mondattal üdvözli a jelenlevőket, és megnyitja a délutáni foglalkozásokat.

A rövid, tömör köszöntésben érdemes kitérni a következőkre:

- Mondjuk el a gyerekeknek, milyen kézműves-foglalkozásra látogathatnak el, melyiket ki vezeti, és hol van a helyszíne. Mivel mindezt nehéz megjegyezni, hívjuk fel figyelmüket a több, nagyméretű információs plakátra, melyeket korábban kihelyeztünk.
- Kérjük meg őket arra, hogy mivel a karácsony a szeretet ünnepe, a rendezvény ideje alatt figyeljenek fokozottan egymásra.
- Hívjuk fel a gyerekek figyelmét az ajándékozás örömére, tudatosítsuk bennük, hogy az elkészített dolgokat hazavihetik.
- Beszéljünk az esetleges veszélyforrásokról a balesetek elkerülésének érdekében.
- Kívánjunk kellemes időtöltést, jó szórakozást!

Kézműves-foglalkozások

Az egész rendezvény központi eleme a kézműves-foglalkozások lebonyolítása. Fontos, hogy ez ne csak egy óra munka legyen a gyerekek számára, hanem igazi, hangulatos ünnepi készülődésként éljék meg, érezzék, hogy közeledik az év legnagyobb ünnepe, amelynek fényét ők is emelhetik saját kezükkel készített ajándékaikkal, díszekkel. Teremtsük meg a kellő hangulatot a rendezvény ideje alatt szóló karácsonyi zenék, dalok, énekek CD-ről való megszólaltatásával. A tevékenykedést dekorációval, illatgyertyákkal, füstölőkkel tehetjük hangulatosabbá.

Jó, ha a többféle foglalkozás helyszíne egymástól távol, de átláthatóan, körben, szigeteket alkotva helyezkedik el. Javasoljuk az összetolt nagyméretű asztalok és hozzájuk tartozó padok (sörpad) használatát.

A foglalkozásokat egy-egy felügyelő tanár vezeti, aki mellett a gyerekek tevékenykednek, ő mutatja be a feladatot, és segítséget nyújt az egyes munkafolyamatoknál.

Az egyes helyszíneken többek között az alábbi kézművesműhelyeket alakíthatjuk ki. Az **M2** jelzésű mellékletünkben ezekkel kapcsolatban részletes, fotókkal illusztrált elkészítési útmutatókat is közlünk.¹

- ablakdíszek készítése (angyalka)
- karácsonyi meghívó és üdvözlőkártya készítése
- parafa nyomda fekete és színes fotokartonra (hóember, havas táj...)
- fenyőfadíszek (mozgó hóember, kukoricaboa, dióhéj csillagok)
- lámpáskészítés
- karácsonyi gyertyatartó
- dióból készült karácsonyfadísz
- gyertyamártás
- ablakdísz matricafestékkel
- díszgömbök spárgával, gyönggyel

Fenyőfadíszítés

A kézműves-foglalkozások befejeztével mindannyian átvonulunk a színpadra, ahol már egy előkészített fenyőfa áll. A feladat: közösen feldíszíteni az elkészített díszekkel. Ehhez készülnünk kell tartalék díszekkel, számítva arra, hogy a gyerekek munkáik nagyobb részét haza akarják majd vinni.

Ügyelni kell arra, hogy ne egyszerre menjen fel minden gyerek a fához, kisebb csoportokban, folyamatosan engedjük őket díszíteni. Mindenképpen állítsunk egy kollégát a fa mellé, aki koordinálja ennek a menetét.

Ezután egy nagy kört alakítunk, és közösen elénekeljük a *Kiskarácsony, nagykarácsony* és a *Mennyből az angyal* kezdetű dalokat. Itt az elkészült lámpásokhoz tartozó teamécseseket meg lehet gyűjtani, akinek nincs, mert nem készített, kaphat csillagszórót a kezébe.

A program zárása

Ezt követően egy mondatban értékelni kell a gyerekek munkáját, elbúcsúzunk, és kellemes karácsonyt kívánunk egymásnak.

1 További, az advent időszakában elkészíthető tárgyak leírásai és hasznos kézművesötletek találhatóak *Kézműves-foglalkozások a téli hónapokra* című írásunkban (C 7.1).

Előkészületek

Az előkészületek a lebonyolítás előtti két hétben megoldhatók. Feltétlenül fontos, hogy a rendezvény felelős vezetője egy előre elkészített terv alapján dolgozzon. Abban pontosan írja le már korábban, hogy milyen technikai és kellékgigénye van a rendezvénynek, mennyi a pontos költségvetés, hogyan történik a reklámozás, kiknek a segítségére van szüksége.

Fel kell kérni segítségként a foglalkozásvezetőket, hogy még a rendezvény előtti héten készítsék el a mintadarabokat – az ezekből rögtönzött kis tárlatnak jelentős szerep jut a program reklámozásában. Továbbá minden foglalkozásvezetőnek írnia kell egy rövid, a gyerekek számára érthetően megfogalmazott, nagyméretű elkészítési útmutatót.

Szükség van a kellékek, anyagok beszerzésére, amit maga a főszervező is végezhet, de természetesen gondos szervezéssel meg is oszthatja ezt a munkát. Gondoljunk rá, hogy a szükséges nyersanyagok és kellékek egy része az iskolában biztosan fellelhető, a többit (tempera, filcek, színes ceruzák, olló, ecset, ragasztó) pótolhatjuk úgy is, hogy a gyerekek hozzák magukkal a sajátjukat! Ennek azonban mindenképp meg kell jelennie a programot hirdető plakátokon.

Érdemes külön összeállítani az egy-egy asztalra előkészítendő anyagokat, eszközöket. Praktikus megoldás ládában, dobozban előre odaadni a foglalkozás vezetőjének, aki a kezdés előtt berendezzi a helyszínét, és a rendezvény végén csak visszapakol a dobozába.

Keressünk az alkalomhoz és a hangulathoz illő zenét, az ének szakos kolléga bátran ajánljon komolyzenét is! Példaként említjük a Kaláka együttes *Szabad-e bejönni betlehemmel?* című és a Bojtorján együttes *Karácsonyi albumát*, de nagy számban érhetőek el karácsonyi könnyű- és komolyzenei válogatások is.

A technikai igényeket előre be kell jelenteni, hogy:

- a helyszín időben be legyen rendezve (kis szigetekre osztva a teret),
- legyen jó a hangosítás, legyen mikrofon,
- a rendezvény ideje alatt szóló zene hangosítása is megfelelő legyen.

Előre el kell készíteni az osztályoknak szóló, meghívó jellegű szórólapokat, és minden forgalmas, jól látható helyre kihelyezni a plakátokat. A plakátok (5-6 db) tartalmazzák az időpontot és a helyszínt, a szórólapok kicsit részletesebben tartalmazzák az adatokat, valamint hogy a gyerekek mit hozzanak magukkal (**M1** melléklet).

A szervezési feladatokhoz tartozik a helyszín (aula) rendezvény előtti berendezése és a rendezvény utáni rendrakás, elpakolás. Általában a legidősebb gyerek résztvevők előzetes megkérésével és felnőttek bevonásával néhány perc alatt vissza lehet állítani az eredeti helyzetet.

Integrációs lehetőségek

A gyerekek között bizonyára akad sajátos nevelési igényű, illetve nehezen kezelhető gyermek is. Tapasztalataink szerint a magas színvonalú foglalkozásokba jó részük bevonható. Ők is érdeklődők, és szívesen készítenek akár saját maguknak, akár szüleiknek, társaiknak, hozzátartozóiknak ajándékot.

Leggyakrabban a rossz magatartásból adódó problémákat kell kezelnünk. Számolnunk kell azzal, hogy néhány gyerek egyáltalán nem vonható be kézműves-foglalkozásba. Ezeknek a gyerekeknek kínáljunk más jellegű programokat! Külön foglalkozásvezető vigyázhat rájuk, külön feladatokat kaphatnak (például a karácsonyhoz kapcsolódó rejtvények, színezők, olvasmányok, képeskönyvek).

Biztonsági intézkedések

A Karácsonyi Kavalkádon a pedagógusok összehangolt munkája mellett nem nagyon van szükség különleges biztonsági intézkedésekre. Természetesen bármikor történhet valami előre nem látható, de ilyenkor több kolléga bevonásával számolhat egy ilyen intézmény.

Talán az egyetlen dolog, amire fokozottan figyelni kell: a rendezvény végén történő mécsesgyűjtás. Ügyeljünk rá, hogy a körtáncot járó, éneklő gyerekek megfelelően távol álljanak a mécsesektől! Csak felnőtt gyűjtson mécses! Feltétlenül gondoskodjunk róla, hogy a gyerekek számára nem látható, de számunkra könnyen elérhető helyen legyen tűzoltó készülék!

Utómunkálatok, értékelés

A korábban már említett módon nagyobb gyerekek és felnőttek bevonásával történhet az elpakolás a rendezvény végén.

A program befejeztével fontos a Kavalkád szervezőinek néhány szóban értékelni a gyerekek viselkedését, dicsérni és kiemelni néhányuk munkáját. Biztatni őket arra, hogy esetleg próbálják meg otthon a szüleikkel együtt újra elkészíteni a látott tárgyakat.

A feldíszített karácsonyfa sorsa is eldőlhethet a Kavalkádon: fel lehet ajánlani a közeli idősök otthonának, gyermekvédelmi intézménynek, hajléktalanszállónak vagy egy nehéz sorsú családnak.

Javasoljuk, hogy az előzetesen összeállított programterv mellé a rendezvény dokumentációjába a végén kerüljön bele a szervezők értékelése, tapasztalatai. Később, hasonló jellegű program szervezésekor ezek az észrevételek rendkívül hasznosak lehetnek.

Ellenőrző lista

Tapasztalataink szerint a rendezvény előtti két hetet (amit az előkészületekre kell fordítani) lépésről lépésre, akár napról napra, előre tervezve kell lebonyolítani. Listánk áttekintést nyújt a legfontosabb szervezési feladatokról, amelyeket szem előtt kell tartanunk.

- Anyagszükséglet összeállítása
- Program összeállítása
- Eszközök, anyagok beszerzése
- Foglalkozásvezetők felkérése, feladatok kiosztása
- Mintadarabok elkészítése
- Asztalokra szánt anyagok összeállítása
- Plakát-, szórólapkészítés
- Plakátolás az iskolában, szórólapok szétosztása, fontos információk kihirdetése
- Helyszín megtervezése
- Helyszín kialakítása (pakolók felkérése)
- Hangosítás, zene, mikrofon
- Biztonsági intézkedések (poroltó)
- Fenyőfa felállítása a színpadra
- A rendezvény lebonyolítása
- Helyszín rendbetétele
- Értékelés, dokumentálás

6. Csoportos vetélkedők

Az alábbiakban két, a karácsonyi ünnepkörhöz kapcsolódó, csapatokban játszható vetélkedőre adunk ötletet. Ezeket a programokat nem dolgoztuk ki teljesen, csupán mintaként, ötletadásként mutatjuk be.

6.1 A Mézga család karácsonya

A vetélkedő keretként a rajzfilmből jól ismert Mézga család karácsonyi készülődését választjuk. A rendezvény helyszínéül a tornaterem vagy az iskola egy nagyobb helyisége szolgáljon, ahol a csapatok egymást nem akadályozva vetélkedhetnek. A hangulat fokozható, ha a szervezők beöltöznek a Mézga család tagjainak. Ezt a vetélkedőt elsősorban felsős diákok szórakoztatására ajánljuk. Figyeljünk oda a feladatok során felmerülő balesetveszélyre, minimalizáljuk a sérülés kockázatát! Tartsuk a versengést mindvégig sportszerű keretek között!

Feladatok

A feladatok tetszés szerint variálhatóak, továbbfejleszthetők.

- *Üdvözlőlap*

„Írjunk közeli hozzátartozóknak, barátunknak üdvözlőlapot az ünnep alkalmából!”

Időre játsszuk, úgy, hogy egy távolabbi asztalra helyezünk egy nagyméretű levelezőlapot, amire egyenként írnak a csapattagok egy-egy szót (természetesen nem láthatják, amit előttük írtak, azt letakarjuk), majd a pálya végére futnak, s így indulhat a következő. A feladatot nem mondjuk el hangosan, mert akkor megbeszélhetik, mit írnak a csapattagok, hanem pár szóban tudatjuk az asztalra tett táblán. A végén célszerű felolvasatni a szövegeket, érdekes üzenetek sülnhetnek ki.

Kellékek: toll, feladattábla, takarólap, szék vagy asztal.

Segédék: csapatonként egy fő, aki az üzenetnél letakarja az előző gyerek által írtakat.

- *Sielés*

„Eddig minden évben piacon vettük a fát, jó lenne, ha jövőre magunk mehetnénk fáért az erdőbe, de ehhez meg kell tanulnunk sielni, vegyünk hát pár órát!”

Csapatonként ugyanannyi fő vesz részt a váltóversenyben. A versenyzők egyenként sielnek le összekötött lábakkal (szökdelve) egy szlalompályán, a váltás a sítotok átadásával történik.

Kellékek: csapatonként két sítot, spárga a lábak összekötéséhez, akadályok.

Segéddek: csapatonként egy-egy felügyelő az indítóponthoz.

- **Fadísztítés**

„Eljött az ideje, hogy feldísztítsuk a fát.”

A hóba (amelyet tusfürdő felvert habjával imitálunk) csapatonként különböző színű díszeket rejtünk, amit megkeresve fel kell akasztani a fenyőfára. Csapatonként egy fő odaszalad a letakart tálhoz, kivész egy díszet, s ha a saját színe, felakasztja a fára, ha nem, visszateszi, s visszaszaladva csapatához indítja társát. Cél: meghatározott idő alatt minél több dísz ékesítse a Mézga-fát.

Kellékek: díszek, fürdőhab.

Segéd: egy felügyelő a nagy közös tálhoz.

- **Pulykatömés**

„Mi lesz az ünnepi vacsorával?”

A mókás ételkészítést időre játsszuk. Kiválaszt minden csapat egy „pulykát” (egy játékost maguk közül), azt két társa kiviszi a pálya közepén levő „asztalra”, s visszaszalad. Ezután egymást váltva szaladnak ki a „háziasszonyok” (Paulák), s mindenki egy-egy saját ruhadarabjával mint töltelékkel járul hozzá ahhoz, hogy szép kövér pulyka legyen a vacsora, a saját levetett ruháját a „pulyka” ruhája alá tömködve. Vigyázva, nehogy kifussanak az időből, még a kellő pillanatban ketten újra ragadják meg a „pulykát”, s elszaladnak vele a pálya végén elhelyezett „tepsihez”. Az értékelés az alapján történik, hogy befejezték-e a töltést, s kinek lett kövérebb a pulykája.

Kellékek: csapatonként egy-egy serpenyő (a jelképes cél, ahová majd bele kell ültetni a „pulykát”).

Segéddek: egy-egy megfigyelő a pulykák mellé.

- **Ajándékcsomagolás**

„Már megint az utolsó pillanatokra maradt a csomagolás...”

Mivel a történet szerint minden perc számít, itt is az időt határozzuk meg. A csapattagok párosával szánkón szállítják a csomagoláshoz szükséges kellékeket egyenként a pálya végén elhelyezett

asztalhoz, ahol majd egy-egy műveletet elvégezve remélhetőleg elkészül a díszcsomagolás.

Kellékek: ajándék, papír, ragasztó, olló, szalag, szánkó.

Segédek: csapatonként egy fő a váltóhelyhez, illetve egy fő a csomagolóhelyhez.

6.2 Szaloncukor-leszedés – vízkereszti fenyőfabúcsúztató vetélkedő

A vakációról visszatérő gyerekekkel visszaidézhetjük a karácsonyi hangulatot egy másfél órás vetélkedő erejéig. Ez lehet a lezáró eseménye karácsonyi rendezvényeinknek. Helyszínnek megfelel az iskola aulája vagy tornaterme. A résztvevőket nagyjából egyenlő létszámú csapatokra osztjuk. A hangulat visszaidézéséhez a játék alatt karácsonyi zenével színesítjük a rendezvényt.

Kerettörténet

A krampuszok egész karácsonykor dézsmálták a szaloncukrokat, mégis maradt még néhány szem a fán – ezeknek az összegyűjtése a feladat. A gyerekek segítségét kérjük, hogy minél hamarabb végezzenek a munkával. Érdeemes hatásos nyitó- és zárójelenettel készülni a játékra.

A játék menete

A feladatteljesítő helyszíneknek egy képzeletbeli körön kell elhelyezkedniük. Minden állomást rendezők vezetnek (tanárok, idősebb diákok), ahol a csapatoknak majd különféle ügyességi és szellemi feladatokat kell teljesíteniük. Annyi állomásra van szükség, ahány csapat van. Minden csapat kap egy-egy papírdobozt, amit saját jelükkel látnak el, hogy a játék során ne keverjék össze azokat. A papírdobozokat a játéktér közepén helyezük el. A játék kezdetekor minden csapat egy-egy állomáshoz áll. Amikor megszólal a zene, minden állomásvezető a nála tartózkodó csapatnak ismerteti a feladatokat. A csapatoknak addig van lehetőségük azt teljesíteni, amíg szól a zene. Ha elhallgat, rögtön abba kell hagyniuk a feladatmegoldást (függetlenül attól, hogy teljesítették-e, vagy nem) és átmenni a tőlük balra elhelyezkedő állomásra. Így minden csapat egyszerre mozog, és minden állomáson egy újabb csapat lesz. Ha a zene elhallgatása előtt sikerült eredményesen teljesíteni a feladatot, akkor az állomásvezetőtől szaloncukrot kapnak, amivel egy játékosnak el kell futni a terem közepén lévő dobozig és bedobni azt, majd visszamenni a csapatához. A játék végén az a csapat nyer, amelyik a legtöbb szaloncukrot dobta a dobozába. Hangulatosabb a játék, ha az állomásvezetők is beöltöznek a ke-

rettörténetnek megfelelően (ebben az esetben például krampusznak, manónak, karácsonyfadísznek).

A játék befejezése, lezárása

A játéknak akkor van vége, ha a csapatok már körbeérték az állomásokon.

Ötletek az állomások kitalálásához

- *Karácsonyi kvíz*

A csapatok kapnak egy űrlapot, amin karácsonnyal kapcsolatos kérdések vannak (például hogyan hívják a Téalapó rénszarvasait). Ha tudják a válaszokat, akkor kapnak szaloncukrot.

- *Karácsonyi dalok*

Fel kell sorolni bizonyos számú karácsonyi dal címét, és egyet el is kell énekelni.

- *Versírás*

Ki kell találniuk a Mikulásról egy 4 soros verset.

- *Fenyődíszítés*

Adott kellékekből fel kell díszíteni egy fenyőágot. A következő csapatnak le kell szednie a díszeket.

- *Receptklub*

A csapatoknak egy tipikus karácsonyi étel receptjét kell elmondaniuk.

- *Színdarab*

Egy rövid karácsonyi jelenetet kell előadni, például a Mikulás bemászik a kéményen, és ajándékot tesz a fa alá (változatok: némajáték, halandzsa szöveg, állókép...).

Lehetséges továbbfejlesztések, variációk

Célszerű minden állomásra több feladattal készülni, mert így akkor is tudjuk folytatni a játékot, ha egyszer körbeérnek a csapatok (visszaérnek ugyanahhoz az állomáshoz, ahonnan indultak). Ekkor a csapatoknak a második feladatot kell teljesíteni.

7. Mellékletek

M1 Szórólap az érintett osztályoknak

Ilyen szóróanyagot a Karácsonyi Kavalkádban részt vevő osztályok kapnak. A mintaként bemutatott szórólapon szerepel a Kavalkád időpontja, helyszíne és az, hogy mit kell vinniük a gyerekeknek a foglalkozásra. Legyen kedves, személyre, illetve osztályra szabott és tömör! A hangulatkeltés céljából ne felejtjük karácsonyi és téli képekkel, motívumokkal díszíteni!

M2 Elkészítési útmutatók

Mellékletünkben közöljük a Karácsonyi Kavalkád egyes foglalkozásainak anyagszükségeit elkészítési útmutatóval és fotóval együtt.

M3 Luca-napi totó

A Luca-napi vásár egyik helyszínén, több más játékos vetélkedő mellett kerülhet sor e totó kitöltésére.

Kedves 3. A osztály!

Szeretettel várunk benneteket a 2005.
december 9-én, délután 14 óra 30
perckor, az aulában tartandó

KARÁCSONYI KAVALKÁDRA!

Hozzatok magatokkal lehetőleg táskában
vagy barkácsdobozban:

- Ragasztót
- Ollót
- Ceruzát, filcet
- Temperát, ecsetet

Nagyszerű kézműves-foglalkozások várnak
benneteket!

Gyertek, készüljünk együtt az ünnepre!

Üdvözlettel: a szervezők

Elkészítési útmutatók

Angyalka-ablakdísz

Anyag- és eszköszükséglet

2 csomag tortadékpapír (lyukmintás tortaalátét); körülbelül 40–100 db A/4-es írógéppapír; 5-6 olló

Az elkészítés módja

A kör alakú tortaalátétet fel lehet vágni 8 részre, és a csúcs részéhez kell ragasztani két kis kör alakú fehér lapot úgy, hogy a tortapapír a kettő közé essen. A kör alakú részt arccá kell kiegészíteni, vagyis filctollal rajzolhatunk rá angyalarcot.

Meghívó és üdvözlőkártya

Anyag- és eszköszükséglet

színes ceruzák; arany, ezüst, színes zselés tollak; filctollak; arany- vagy ezüstszínű zsinég; 30 db nagy (A/5) és 30 db kicsi (10 cm × 6 cm) színes fotókarton; színes papír; textildarabok; 5-6 db olló; ragasztó (stift és folyékony)

Az elkészítés módja

Az A/5 és a kisebb méretű színes fotókartonokat félbe kell hajtani, ez lesz az alapja a meghívónak és az ajándékra köthető üdvözlőkártyának. A kártyák csücskét lyukasztóval lyukasztjuk ki, ezen átfűzhetjük a zsinéget. A fedőrészt díszítjük saját zselés filctollal készített rajzzal, színes csomagolópapírokból kivágott motívumokkal, formákkal, textildarabokból kivágott karácsonyi ábrákkal (például csengő, karácsonyfa, gyertya).

Parafanyomda

Anyag- és eszközszükséglet

30 db 9 cm × 13 cm-esre vágott fekete és színes kartonlap; 30 db A/4-es írógéppapír; festék, tempera; 30 db parafa dugó

Az elkészítés módja

A méretre vágott papírokat festékbe, temperába mártott parafa dugók segítségével nyomdázzuk ki különböző formákra (például: sötét alagra fehér temperával nyomott hóemberforma).

A
3.4
25

Fenyőfadíszek (papír hóember, kukoricaboa, dióhéj csillagok)

Anyag- és eszközszükséglet

30 tű; cérna; 3-4 olló; filctollak; színes papír; 3 csomag pattogatott kukorica; arany- vagy ezüstsínű alufólia, ugyanilyen színű spray és fonál; folyékony ragasztó; üres, fél dióhéjak

Az elkészítés módja

Papír hóember:

3×2 kör alakú papírt kell egymáshoz ragasztani úgy, hogy az egymással szemben lévő körök közé dupla szálú fonál kerüljön. Ragasztás után a hurok a felsők felett legyen, hogy fel lehessen akasztani a fára. A díszítés filctollal készül.

Kukoricaboa:

Tübe hosszú szál cernát fűzünk, a szál végére csomót kötünk. A cernára felfűzzük a pattogatott kukoricákat, amely a fánkat fűzérként díszíti.

Dióhéj csillagok:

Fűjjük le festékekkel a dióhéj külsejét, és hagyjuk megszáradni! Vágjunk egy körülbelül 8 cm átmérőjű kört az alufóliából, melynek mindkét oldalára ragasszuk rá a két fél dióhéjat. A kör szélét vágjuk csillag alakúra, és fűzzünk bele aranszálát a felfüggesztéshez. Ilyen egyszerűen elkészíthető és nagyon mutatós ez a karácsonyfadísz.

Lámpás

Anyag- és eszközszükséglet

30 db kisebb befőttesüveg; 30 db mécés; tempera; ecset; drót; színes szalagok

Az elkészítés módja

Az üvegeket belülről festjük ki temperával, ecsettel. Meg kell várni, hogy megszáradjon a minta, csak akkor tehető bele a mécés. Az üveg szájára drótot erősítünk, amellyel fel lehet akasztani, illetve színes szalagokkal is díszíthetjük.

Gyertyatartó

Anyag- és eszközszükséglet

több ív kartonpapír; ceruza; többféle színű csomagolópapír; üres dióhéjak; aranszínű spray; ragasztó; ragasztópisztoly; olló; vékony gyertyaszálak

Az elkészítés módja

Vágjunk ki a kartonpapírból egy 10 × 10 cm-es négyzetet. Vonjuk be, ragasszuk le a tetszésünknek megfelelő csomagolópapírral. Fűjjünk le négy fél dióhéjat aranszínű festékekkel (ezt megtehetjük előzetesen is, és már a lefűjt dióhéjakkal dolgozhatnak a gyerekek). Ezután rögzítsünk közülük hármat nyitott felével lefelé (ragasztópisztollyal) háromszög alakban, egymás mellé a kartonpapír közepére. A negyediket ezekre ragasszuk rá, ám nyitott felével felfelé, és ebbe állítsunk bele egy szál gyertyát. Természetesen a kartonpapírt lehet csillag alakúra is vágni, vagy csomagolópapír helyett lehet díszíteni fantázia szerint a rajzokkal is.

Karácsonyi ablakdísz – matricafestékekkel*Anyag- és eszközszükséglet*

átlátszó, műanyag lefűzőtasakok (genotherm); különböző színű matricafesték; kontúr; alkoholos filctollak

Az elkészítés módja

A lefűzőtasakokra alkoholos filctollal előre megrajzoljuk a karácsonyi motívumokat, gyertyát, csillagot, fenyőfát, Mikulást... Legyenek tiszta, nem megrajzolt tasakok is, azoknak a gyerekeknek, akik önmaguk szeretnék előrajzolni a kívánt motívumokat. Ezek után kontúrral körbe kell rajzolni, majd a matricafestékekkel kitölteni a kész rajzokat. Száradás után a lefűzőtasakon a gyerekek elvihetik matricájukat, és arról lehúzva, azokat akár ablakra, tükörrre ragaszthatják. Mutató díszei lehetnek ezek a matricák az osztályterem ablakainak is.

Gyertyamártás*Anyag- és eszközszükséglet*

több vödör vagy nagyobb edény; viasz (régí gyertyacsonkok is lereszelhetőek, felhasználhatóak); kanóc; kisebb kavicsok; olló

Az elkészítés módja

A kanócot megfelelő méretűre vágjuk, a végére nehezezzékként kavicsot kötünk. A viaszt egy edényben felforrósítjuk. A kanócot először a forró viaszba, majd a hideg vízbe mártjuk. A viasz gyorsan megdermed. Ezt a műveletet addig ismételjük, míg a gyertya el nem éri a kívánt vastagságot. Díszítésként fenyőágacskát, bogycskákat tehetünk rá.

Gyönggyel vagy spárgával díszített karácsonyi gömbök*Anyag- és eszközszükséglet*

erősebb spárga; kisebb-nagyobb méretű hungarocell gömbök (hobby- és művészboltokban kapható); vékony drót; ragasztó; vékony dróttekeres; színes kásagyöngy

Az elkészítés módja

A hungarocell gömbökön első lépésként fűzzük át egy-egy szál cérnát, ezzel akasztjuk majd a kész alkotásokat a fára. A gömb alján rögzítjük ragasztóval a spárgát, és innen körkörösén felfelé haladva, szorosan körbetekerjük spárgával a gömböt, míg teljesen be nem borítottuk. Fontos, hogy tekerés közben is többször rögzítsük

a spárgát. Ha készen vagyunk, lefújhatjuk arany- vagy ezüstszínű festékkel, díszíthetjük gyönggyel.

Hasonlóan készül a gyönggyel díszített gömb is, csak itt spárga helyett a vékony drótra felfűzött gyönggyökkel tekerjük körbe a hungarocell gömböt. Ezt is rögzítjük lent és fent is. A gyöngyök sorrendje a dróton, ezáltal a gömb mintája is a gyerekek fantáziája szerint alakul.

Luca-napi totó

1. Mikor van Luca-nap?
 - a) december 13-án
 - b) december 17-én
 - c) december 24-én

2. Milyen nap a Luca-nap?
 - a) betlehemező nap
 - b) tyúkkeltető nap
 - c) gonoszjáró, párjóló

3. Mikorra kell elkészülnie a lucaszéknek?
 - a) Luca-napra
 - b) karácsony előestéjére
 - c) újévre

4. Mire való a lucaszék?
 - a) boszorkányokat lehet meglátni róla
 - b) templomi áldozati ajándék
 - c) a rossz gyerekeket hozzákötik

5. Mit kell csinálni a rossz szellemek rontása ellen?
 - a) varázsigéket mondani
 - b) fehér ruhába öltözni
 - c) fokhagymával bekenni ajtót-ablakot

6. Mi a kántálás?
 - a) átok szórása a rosszakra
 - b) házról házra járva csoportos éneklés
 - c) kannakészítés

7. Mi a kotyolás?
 - a) pletykálás, titkok kikotyogása
 - b) varázsigé mondása a tyúkokra, hogy jó tojók legyenek
 - c) Luca-napi pogácsa sütése

8. A népszokás szerint hogyan tudjuk meg életünk párjának nevét?
 - a) Éjfélkor a templomban lucaszékre állunk, és meglátjuk a párunkat.
 - b) Kanálban melegített ólmot vízbe öntünk, amilyen alakot felvesz, az lesz a párunk nevének kezdőbetűje.
 - c) Kis cédulákra 13 nevet írunk, karácsonyig mindennap eldobunk egyet; aki marad, az lesz a párunk.

(Megoldások: a, c, b, a, c, b, b, c)

Az Ön jegyzetei, kérdései*:

A
3.4
30

* Kérdéseit juttassa el a RAABE Kiadóhoz!

Szabadidő-kalauz – 2005. október